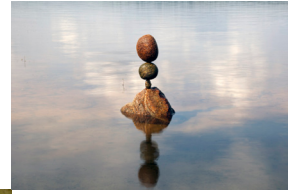

Långsiktighet

Kvalitet

Barnperspektiv

Uppmärksamma

Förebygg

Strategi mot våld i nära relationer

Västernorrlands län 2014-2016

Denna strategi har tagits fram i samarbete mellan

- Länsstyrelsen Västernorrland
- Landstinget Västernorrland
- Kommunförbundet Västernorrland
- Kriminalvården i Västernorrlands län
- Polismyndigheten i Västernorrlands län
- Åklagarkammaren i Västernorrlands län
- Härnösands kommun
- Kramfors kommun
- Sollefteå kommun
- Sundsvalls kommun
- Timrå kommun
- Ånge kommun
- Örnsköldsviks kommun

Länsstyrelsen Västernorrland
Postadress: 871 86 Härnösand
Telefon: 0611-34 90 00
www.lansstyrelsen.se/vasternorrland

Fotograf blad, stenar: Jonna Jinton
Fotograf barn: Svanthe Harström

Denna strategi går att få i alternativt format.

2014-04-03

Dnr 801-882-13

Förord

Våld i nära relationer är ett allvarligt brott som förorsakar våldsutsatta kvinnor, barn och män samt deras närstående stort lidande. Våldet innebär också konsekvenser för samhället genom omfattande kostnader för såväl skyddsåtgärder och myndighetsutövning, som vård- och övriga stödinsatser. Människor som utsätts för våld kan vara aktuella hos flera olika myndigheter och kan ha omfattande behov. Väl fungerande insatser ur de utsattas perspektiv förutsätter hög grad av samverkan mellan myndigheter, och även med de ideella föreningar som bedriver stödarbete inom området.

Regeringens fjärde jämställdhetspolitiska delmål lyder: "mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, pojkar och flickor, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet." Länsstrategin utgår från detta, och inkluderar våld mot kvinnor, barn och män i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt barn som lever eller har levt i familjesystem präglade av våld.

Länsstrategin mot våld i nära relationer i Västernorrland är framtagen av:

Bo Källstrand
Landshövding
Länsstyrelsen Västernorrland

Per Silverliden
Länspolismästare
Polismyndigheten Västernorrland

Per Wahlberg
Landstingsstyrelsens ordförande
Landstinget Västernorrland

Bertil Månsson
Chefsåklagare
Åklagarkammaren Sundsvall

Per-Eric Gustavsson
Regionchef
Kriminalvården

Glenn Nordlund
Styrelseordförande
Kommunförbundet Västernorrland

Göran Norlander
Kommunfullmäktiges ordförande
Härnösands kommun

Micael Melander
Kommunstyrelsens ordförande
Kramfors kommun

Elisabet Lassen
Kommunstyrelsens ordförande
Sollefteå kommun

Lars Persson
Kommunstyrelsens vice ordförande
Sundsvalls kommun

Ewa Lindstrand
Kommunstyrelsens ordförande
Timrå kommun

Sten-Ove Danielsson
Kommunstyrelsens ordförande
Ånge kommun

Elvy Söderström
Kommunstyrelsens ordförande
Örnsköldsviks kommun

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	6
Syfte	6
Utgångspunkter	7
Definition på våld i nära relation	7
Målgrupper	7
Kvalitet i arbetet mot våld i nära relation.....	7
Förebyggande arbete.....	8
Vision och mål	8
Vision:	8
Mål:	8
Aktiviteter för att nå strategins vision och mål.....	9
Deltagare i arbetsprocessen:	12

Bakgrund

En kartläggning¹ som genomfördes i Västernorrland 2012 gällande myndigheternas arbete med våld i nära relationer har legat till grund för framtagandet av denna strategi. De utvecklingsområden som identifierades i kartläggningen var följande:

- Att i högre grad sätta frågan om våld i nära relationer på agendan hos länets politiker och beslutsfattare.
- Intensifierat arbete för att utveckla förmågan hos länets aktörer att uppmärksamma vuxna och barn som har utsatts för våld.
- Ökat barnperspektiv hos hela kedjan av aktörer och förbättrad kunskap om den utsatthet det innebär för ett barn att leva i familjesystem präglade av våld.
- Likvärdigt och tillräckligt stöd, på kort och lång sikt, till våldsutsatta vuxna och barn i hela länet.
- Insatser för våldsutövare i hela länet.
- Långsiktig och trygg finansiering av kvinnojourernas verksamhet, liksom stöd till övrig ideell verksamhet.
- Kompetensutveckling, såväl basutbildning som kontinuerlig påfyllning och utveckling av spetskompetens.
- Förebyggande insatser.
- Ökad samverkan bland länets aktörer, bl a gällande kompetensutveckling och samordning av insatser.

Syfte

Länsstrategin ska vara ett verktyg för länets kommuner, landsting, polismyndighet, åklagarmyndighet och kriminalvård i arbetet med att utveckla samverkan och samordning för att förebygga våld i nära relationer. Strategin syftar till att åstadkomma bästa möjliga stöd till våldsutsatta vuxna och barn, samt vuxna som utövar våld. Länsstrategin ska säkerställa långsiktig hållbarhet i länsamverkan mot våld, vilket förutsätter att alla myndigheter har en egen handlingsplan för hur strategin ska realiseras.

¹ Våld i nära relationer. En kartläggning av hur olika myndigheter och andra aktörer i Västernorrlands län arbetar med våld i nära relationer. Länsstyrelsen. Rapport 2012-10.

Utgångspunkter

Länsstrategin mot våld i nära relationer omfattar alla former av våld som vuxna och barn utsätts för i en nära relation. Våld i nära relationer är ett jämställdhets- och folkhälsoproblem som förekommer i alla delar av samhället.

Definition på våld i nära relation

Inom de myndigheter som omfattas av länsstrategin definieras våld i nära relationer olika, på grund av respektive myndighets lagstiftning och ansvar.

Aktörerna i det länsgemensamma arbetet har enats om följande definition av våld: "Våld är att uppsåtligt bruka eller hota att bruka makt eller fysisk styrka mot en annan människa, med följd eller tämligen sannolik följd att någon dör eller att det uppstår kroppsskada, psykisk skada, skador i den känslomässiga utvecklingen eller funktionshinder". Definitionen baseras på WHO:s definition av våld.

Våldet kan vara av fysisk, psykisk eller sexuell karaktär, eller omfatta olika former av tvång och begränsningar. Med våld i nära relation avses att den våldsutsatta har eller har haft en nära relation eller beroendeförhållande till förövaren.

Målgrupper

Länsstrategin omfattar tre målgrupper inom våld i nära relationer, med olika behov att beakta.

- Våldsutsatta vuxna
- Barn som själva utsätts för våld eller som upplever våld mot närstående.
- Utövare av våld

Målgrupperna inkluderar alla, oavsett kön, ålder, etnicitet, sexuell läggning och livssituation i övrigt. Vissa grupperns särskilda utsatthet bör beaktas. Faktorer som t ex kön, åldrande, funktionsnedsättning, missbruksproblem och utländsk bakgrund kan innebära såväl ökad sårbarhet och beroendeställning, som försämrade möjligheter att uppmärksammas och få stöd. Människor ska ses som individer, men medvetenhet och kunskap om grupperns olika villkor förbättrar förutsättningarna för likvärdigt bemötande.

Kvalitet i arbetet mot våld i nära relation

Aktörerna i det länsgemensamma arbetet har enats om följande definition av kvalitet i arbetet av våld:

- att berörda individer ska uppleva att de blir tagna på allvar, och att omhändertagandet är respektfullt, kompetent och tryggt.
- att arbetet i alla led ska präglas av rättssäkerhet.

Förebyggande arbete

Med förebyggande arbete avses både preventivt och sekundärpreventivt arbete. Preventivt arbete innebär att genom riktade insatser förebygga att våld i nära relationer överhuvudtaget förekommer. Sekundärpreventivt arbete innebär stöd till de som utsatts för/utövat våld i nära relationer, både för att våldet ska upphöra och för att förebygga fortsatt utsatthet och fortsatt våldsutövande.

Vision och mål

Vision:

Att våld i nära relationer ska upphöra i Västernorrlands län.

Mål:

Vuxna och barn som utsätts för våld i nära relation ska uppmärksammas, så att de kan få tillgång till samhällets stöd och insatser.

- Myndigheters arbete mot våld i nära relationer ska vara väl känt.
- Myndigheternas kontakter med våld utsatta och utövare av våld ska kännetecknas av god kvalitet.
- Stöd till våld utsatta och utövare av våld ska vara tillgängligt och likvärdigt i alla delar av länet.
- Insatskedjan ska hänga ihop ur de våld utsattas perspektiv genom att berörda aktörer agerar snabbt och, vid behov, samordnat.

Vision och mål ska uppnås genom att:

- Berörda myndigheter var och en inom sitt respektive område vidtar de åtgärder som är möjliga för att förebygga och bekämpa våld i nära relationer.
- Barnperspektiv ska genomsyra allt arbete med våld i nära relationer.

Aktiviteterna preciseras i bifogad aktivitetsplan.

Aktiviteter för att nå strategins vision och mål

Aktiviteter kan främja fler än ett mål, men finns upptagna under det mål de har störst relevans.

Berörda myndigheter ska var och en inom sitt respektive område vidta de åtgärder som är möjliga för att förebygga och bekämpa våld i nära relationer.	
Våld i nära relationer ska inkluderas i folkhälsoarbetet.	Kommunerna och landstinget
Myndigheterna ska utse en funktion med myndighetsövergripande ansvar för frågor som rör våld i nära relationer.	Samtliga
Myndigheterna ska årligen kartlägga/föra statistik gällande förekomst av våld i nära relationer inom respektive ansvarsområde, samt hitta gemensamma lösningar för vad som ska mätas och hur det ska sammanställas.	Samtliga
Myndigheterna ska genom den regionala samverkansgruppen ² precisera hur det förebyggande arbetet kan gå till.	Samtliga

Barnperspektivet ska genomsyra alla delar av kedjan.	
Inom myndigheternas arbete med Barnkonventionen ska strategin mot Våld i nära relationer beaktas.	Samtliga
I arbetet med våld i nära relationer ska Barnkonventionens bestämmelser beaktas; inte minst att alla barn har samma rättigheter, att barns bästa ska beaktas och att barn ska ges möjlighet att komma till tals.	Samtliga
Myndigheterna ska vidta åtgärder för att inom myndigheten öka kunskapen om flickor och pojkar som lever med våld, och våldets konsekvenser för dem.	Samtliga
I samband med den regionala samverkansgruppens träffar ska barnperspektivet följas upp särskilt.	Regionala samverkansgruppen

² En arbetsgrupp bestående av representanter från samtliga berörda myndigheter.

Vuxna och barn som utsätts för våld i nära relation ska uppmärksammas, så att de kan få tillgång till samhällets stöd och insatser	
Berörda myndigheter ska var och en vidta de åtgärder som krävs, exempelvis utveckla rutiner, för att uppmärksamma våldsutsatta kvinnor och män, flickor och pojkar.	Samtliga
Anmälningsskyldiga myndigheter jml 14 kap 1 § SoL ska se till att det finns aktuella rutiner och tillräcklig kompetens för att säkerställa att anmälningsplikten efterlevs när det gäller barn som lever i våld.	Polismyndigheten, landstinget, kriminalvården, skola/förskola.
Berörda myndigheter ska se till att det finns aktuella rutiner och tillräcklig kompetens för att säkerställa att våldsutsatta i alla åldrar uppmärksammas och att deras behov av skydd, stöd och vård utreds och tillgodoses.	Kommuner, landsting

Myndigheters arbete mot våld ska vara väl känt.	
En temadag ska arrangeras 9 april 2014 för att göra länsstrategin känd internt inom myndigheterna. En temadag ska därefter genomföras årligen.	Länsstyrelsen
En kommunikationsplan ska upprättas för hur det länsgemensamma arbetet ska kommuniceras.	Länsstyrelsen
Det regionala strategidokumentet ska publiceras på Länsstyrelsens hemsida.	Länsstyrelsen
Myndigheternas handlingsplan gällande våld i nära relationer ska publiceras på respektive myndighets hemsida, liksom en länk till det länsgemensamma arbetet mot våld i nära relationer på länsstyrelsens hemsida.	Respektive myndighet
Information om var man som våldsutsatt/våldsutövare kan vända sig ska publiceras på respektive myndighets hemsida och på 1177.se	Respektive myndighet

Stöd till våldsutsatta och våldsutövare ska vara tillgängligt och likvärdigt i alla delar av länet.	
Myndigheterna ska delta i de samverkansforum som finns i länet inom respektive område och på olika nivåer.	Samtliga
Varje myndighet ska upprätta en beskrivning av basnivån inom den egna verksamheten gällande arbetet med våldsutsatta, barn som upplever våld och personer som utövar våld.	Samtliga
Myndigheter ska säkerställa att berörd personal har kännedom om vilket stöd som övriga myndigheter kan erbjuda till våldsutsatta kvinnor och män, flickor och pojkar, samt personer som utövar våld.	Samtliga

Stöd till våldsutsatta och våldsutövare ska kännetecknas av god kvalitet.	
Arbetet med våld i nära relationer ska följas upp med särskilt fokus på kvalitet ur de enskildas perspektiv.	Respektive myndighet, samt regionala samverkansgruppen
Myndigheterna ska regelbundet genomföra utbildningar så att berörd personal har grundläggande kompetens och medvetenhet om våldsutsatthet. Fördjupad kompetensutveckling ska genomföras för personal som direkt arbetar med våldsutsatta och utövare av våld inom samtliga myndigheter.	Samtliga
Regionala samverkansgruppen ska ta fram en plan för den kompetensutveckling som kan arrangeras gemensamt av samtliga aktörer, eller några.	Regionala samverkansgruppen

Berörda aktörer ska agera snabbt och vid behov, samordnat så att insatskedjan hänger ihop ur de våldsutsattas perspektiv.	
Flödesschema/arbetsordning ska upprättas med beskrivning av myndigheternas egna respektive gemensamma arbetsinsatser för våldsutsatta kvinnor och män, flickor och pojkar samt personer som utövar våld.	Samverkansgruppen
Checklistor ska upprättas på lokal nivå för att underlätta samordnade insatser.	Samtliga

Det länsgemensamma arbetet med våld ska ha en långsiktig hållbarhet	
En regional samverkansgrupp, med representanter för respektive myndighet, ska samordna och följa upp arbetet utifrån länsstrategin. Gruppen ska träffas minst två gånger per år.	Samtliga
Den länsgemensamma strategin ska revideras under 2016, samt uppdateras med eventuella regelverksändringar.	Regionala samverkansgruppen
Uppföljning av mål och revidering av aktiviteter ska ske årligen.	Samtliga.
Indikatorer för måluppföljning och kriterier för god kvalitet ska tas fram av regionala samverkansgruppen under 2014.	Länsstyrelsen sammankallar.
Myndigheterna ska ha en egen handlingsplan för hur länsstrategin ska realiseras.	Samtliga

Deltagare i arbetsprocessen:

Hannah Kejerhag Oldenmark, regional utvecklingsledare, Länsstyrelsen
Västernorrland

Anne-Jeanette Arnqvist, polisinspektör, Polismyndigheten Västernorrland

Jeanette Sehlberg, processledare Våld i nära relation, Landstinget
Västernorrland

Maria Jakobsson, samordnare Våld i nära relation, Landstinget
Västernorrland

Stina Sjöqvist, kammaråklagare, Åklagarkammaren i Sundsvall

Eva Nygren, regional programexpert, Kriminalvården Västernorrland

Sirpa Virtanen, chef för Social hållbarhet och FoU, Kommunförbundet
Västernorrland

Lisbet Sander, chef för Individ-och familjeomsorgen, Härnösands kommun

Ann-Katrin Eriksson, verksamhetsutvecklare, Individ- och
familjeomsorgen, Kramfors kommun

Peter Berglund, verksamhetsutvecklare, Individ- och familjeomsorgen,
Sollefteå kommun

Ulla Näsman, förvaltningsdirektör, Kultur och fritid, Sundsvalls kommun

Eva Rönnbäck, verksamhetschef, Socialtjänsten, Sundsvalls kommun

Mona Backlund, kommunledningskontoret, Timrå kommun

Maud Edman, vuxenheten, Individ- och familjeomsorgen, Ånge kommun

Mats Gidlund, enhetschef, Barn, ungdom och familj, Örnsköldsviks
kommun

Marlene Byström, Resurscentrum mot våld, Örnsköldsviks kommun

Ulrika Ekebro, processtöd, Ekebro Utveckling

Denna strategi har tagits fram i samarbete mellan

